

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/161/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114202170
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8114202170.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Mariany Muránskej vo veci žalobkyne: G. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. č. XXX, zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom vo Svidníku, Ul. Sov. hrdinov č. 163/66, proti žalovanému: CETELEM SLOVENSKO, a.s. so sídlom Panenská č. 7, Bratislava, zastúpeného: Advokátska kancelária Nagyová, Tenkáč, s.r.o. so sídlom Bratislava, Ul. Ružinovská č. 42, o určení neprijateľných zmluvných podmienok, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 11C 23/2014 - 88 zo 16.05.2014 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobkyni sa prisudzuje náhrada trov odvolacieho konania vo výške 83,99 Eur a žalovaný je povinný ju zaplatiť JUDr. Igorovi Šafrankovi, advokátovi, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil, že zmluvné podmienky uvedené v zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo 14.09.2009 uzavretej medzi účastníkmi pod bodmi III. 5 - 4: Cetelem je oprávnený požadovať od klienta na zabezpečenie svojej pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o úvere splnomocnenie, ktorým klient splnomocňuje Cetelem na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, t.j. aby v klientovom mene uznal klientov záväzok voči Cetelemu zo zmluvy o úvere tak, aby sa notárska zápisnica stala vykonateľným titulom pre exekúciu podľa ustanovenia § 41 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov na celý klientov majetok, do výšky vzniknutej pohľadávky alebo jej zostatku v prípade čiastočného splatenia dlhu, vrátane príslušenstva a zmluvných pokút. Pod V. - 3.: ak klient poručí svoju povinnosť splácať poskytnutý úver riadne a včas, je Cetelem oprávnený požadovať od klienta, aby zaplatil zmluvnú pokutu vo výške 8 % z každej splátky, s úhradou ktorej sa dostal do omeškania viac než 300 dní. Pod V. - 4: v prípade, že Cetelem na základe žiadosti klienta dá súhlas s odkladom jednej alebo viacerých mesačných splátok, je Cetelem oprávnený požadovať od klienta, aby zaplatil zmluvnú pokutu vo výške 4 % z odloženej sumy, alebo zúčtovať príslušné náklady na úverovom účte a nesplatenú istinu úveru ďalej úročiť podľa platnej úrokovej sadzby, sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 286,08 Eur na účet jej právneho zástupcu, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vychádzal zo zistenia, že napadnuté zmluvné podmienky spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Bez akýchkoľvek pochybností možno vysloviť tento záver pri zmluvnej podmienke pod III. 5.-4., je totiž nemysliteľné, aby veriteľ uznával dlh v mene dlžníka, nakoľko sa to prieči inštitútu uznania dlhu ako jednostranného právneho úkonu dlžníka adresovaného veriteľovi.

Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj podmienka uvedená v bode V. - 4. Všeobecných obchodných podmienok, pretože je v rozpore so zákonom, ak spotrebiteľ má platiť zmluvnú pokutu za povolenie odkladu splátok, teda za dohodu o zmene splatnosti.

Bolo potrebné vyhovieť žalobe aj o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky pod V-3 VOP, aj keď v prípade platnej dohody účastníkov o danej zmluvnej pokute by nebola značne narušená rovnováha práv a povinností oboch účastníkov zmluvy v neprospech spotrebiteľa. V žalobe však bolo aj v tejto časti vyhovené z dôvodu, že zmluvná pokuta bola zakomponovaná vo Všeobecných obchodných podmienkach žalovaného v záverečných ustanoveniach bez akéhokoľvek zvýraznenia v pomerne rozsiahlych VOP. Účelom žalôb o určenie neprijateľných zmluvných podmienok je to, aby dodávateľ v budúcnosti takéto zmluvné podmienky neuplatňoval. Je pritom irelevantné, či v prípade žalobkyne ich uplatnil alebo nie, význam tejto žaloby predstavuje dosiahnutie zákonného zákazu pre ich použitie aj voči iným spotrebiteľom. Preto aj keď dohodu o zmluvnej pokute nemožno považovať za platnú vzhľadom na nedodržanie obligatórnej písomnej formy, vzhľadom na dosiahnutie spomínaného účelu tejto žaloby, súd považoval za dôvodné aj v tejto časti žalobe vyhovieť. K posúdeniu danej zmluvnej podmienky možno poukázať na argumentáciu Ústavného súdu Českej republiky pod sp. zn. I. ÚS 3512/2011 z 11.11.2013, ktorý zdôrazňuje potrebu poctivosti dodávateľa vo vzťahu k spotrebiteľovi. Zásada poctivosti sa prejavuje tým, že text spotrebiteľskej zmluvy má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Zmluvné ujednanie musia mať dostatočnú veľkosť písma, nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať ujednanie technického a vysvetľujúceho charakteru. Nesmú slúžiť tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ ujednanie, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú. V danom prípade dohoda o zmluvnej pokute je obsiahnutá v záverečných ustanoveniach VOP bez akéhokoľvek jej zvýraznenia, a preto v celom rozsahu možno pri jej vyhodnotení poukázať na závery vyslovené v citovanom Náleze Ústavného súdu Českej republiky. Dohoda o zmluvnej pokute vyžaduje písomnú formu s poukazom na § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorá nemôže byť dodržaná v prípade, ak nie je účastníkmi podpísaná, čo je aj tento prípad. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný.

Poukázal na to, že žiadal, aby súd spojil na spoločné konanie veci, ktoré sa začali v ten istý deň a týkajú sa tých istých účastníkov, pričom predmetom konania je určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. Súd tomuto návrhu na spojenie vecí nevyhovel, aj keď to korešponduje s ustanovením § 112 ods. 1 O.s.p. v tom zmysle, že veci spojené mali byť. Takýmto spôsobom bolo porušené právo žalovaného na súdnu ochranu a bola mu odňatá možnosť konať pred súdom. Na návrhu na spojenie vecí vedených pod sp. zn. 11C 23/2014 a 20C 23/2014 žalovaný trvá, pričom tieto veci by mali byť spojené v záujme hospodárnosti konania na spoločné konanie.

Naliehavý právny záujem žalobkyne na určenie neprijateľných zmluvných podmienok objektívne nie je možné preukázať, ani s prihliadnutím na postavenie žalobkyne ako spotrebiteľa, nakoľko 05.11.2013 bol vydaný rozsudok č.k. 12C 441/2012-98 v prospech žalobcu, teda v aktuálnom konaní v prospech žalovaného.

Z tohto rozsudku vyplýva, že predmetom súdneho konania bolo nezaplatenie dlžnej sumy zo strany žalobcu a K. N. z titulu úverovej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi 14.09.2009, pričom z rozsudku vyplýva, že predmetom súdneho konania nebola zmluvná pokuta vo výške 8 % z dlžnej mesačnej splátky vyplývajúca z bodu V.-3. VÚP, ani zmluvná pokuta vo výške 4 % vyplývajúca z bodu V.-4. VÚP. To znamená, že žalovaný sa v tomto inom konaní v postavení žalobcu nedomáhal zmluvnej pokuty zakotvanej v bodoch V.-3., V.-4. VÚP. Z toho dôvodu predmetnú žalobu o určenie neprijateľnosti týchto zmluvných podmienok je potrebné považovať za neopodstatnenú a vydaný rozsudok (napadnutý rozsudok) je predčasný a nesprávny.

Pokiaľ ide o ustanovenie III.-5.-4. VÚP, žalovaný si svoj nárok uplatnil na všeobecnom súde v konaní vedenom pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 12C 441/2012, teda žalovaný si neuplatnil toto ustanovenie voči žalobkyni a K. N..

Samotné ustanovenie III. - 5.- 4. VÚP hovorí len o oprávnení žalovaného ako veriteľa požadovať predmetné splnomocnenie na spísanie notárskej zápisnice. Nie je preto možné hovoriť o hrubej nerovnováhe v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a nie je splnená základná podmienka obsiahnutá v definícii neprijateľných zmluvných podmienok.

Postavenie žalobcu ako spotrebiteľa nebolo nijakým spôsobom obmedzené, keďže žalovaný v postavení žalobcu v konaní pod 12C 441/2012 sa obrátil so žalobou na všeobecný súd, a preto tvrdenia o splnomocnení na spísanie notárskej zápisnice sú bez akéhokoľvek významu a irelevantné. Určenie neprijateľnosti dotknutých zmluvných podmienok vo VÚP nijakým spôsobom neodstráni prípadnú neistotu žalobkyne a nebude pôsobiť preventívne voči budúcim sporom medzi účastníkmi konania.

V dôsledku existencie rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 12C 441/2012 má žalobkyňa vyriešenú otázku, aký je jej skutočný dlh voči žalovanému, akú výšku si žalovaný uplatňuje voči žalobkyni a z čoho dlh pozostáva.

Nesprávny je výrok rozsudku súdu prvého stupňa v tom smere, že ide o všeobecné podmienky žalobcu, avšak v skutočnosti bolo predmetom súdneho konania určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok vo všeobecných podmienkach žalovaného. Výrok rozsudku je z tohto dôvodu zmatečný a nejasný. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobu zamietol.

Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť s poukazom na to, že ustanovenie § 112 ods. 1 O.s.p. je formulované ako právo súdu a nie jeho povinnosť.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1,2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvého stupňa nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.01.2008, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť sa oboznámiť pred podpisom zmluvy, ale nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., proti poručeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa, môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

Podľa § 153 ods. 4 O.s.p., ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia.

Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky, alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

V predmetnej veci bolo nepochybne preukázané, že z citovaných zákonných ustanovení vyplýva priamo zo zákona (§ 3, § 5 zákona č. 250/2007 Z.z.) oprávnenie spotrebiteľa domáhať sa určovacou žalobou neprijateľnosti zmluvných podmienok bez potreby preukazovania naliehavého právneho záujmu na takomto určení. Je to dôsledok zákonom stanovenej ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami.

Taktiež bolo preukázané, že žalobkyňa nemohla nijakým spôsobom ovplyvniť obsah predmetných zmluvných podmienok, to znamená, že neboli individuálne dojednané, nakoľko tieto sú obsahom tzv. Všeobecných úverových podmienok (VÚP), ktoré sú súčasťou predmetnej úverovej zmluvy.

Súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia správne a presvedčivo analyzoval dôvody, ktoré ho viedli k určení neprijateľnosti predmetných zmluvných podmienok, pričom je potrebné konštatovať, že je nepochybne v rozpore so zásadou ochrany spotrebiteľa a so zásadou poskytovania služieb s odbornou starostlivosťou okolnosť, aby poskytovateľ úveru bol zároveň oprávneným na uznanie dlhu a zriadenie notárskej zápisnice ako exekučného titulu za účelom vymáhania predmetného dlhu za situácie, že takýto dlh by mal vlastne uznať za dlžníka (v danom prípade žalobkyňu) veriteľ, teda žalovaný.

Taktiež je neprijateľná zmluvná podmienka týkajúca sa povinnosti spotrebiteľa platiť zmluvnú pokutu za povolenie odkladu splátok, nakoľko nejde o porušenie právnej povinnosti v zmysle § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka pokiaľ sa účastníci dohodnú na takejto zmene obsahu ich právneho vzťahu, pokiaľ ide o splátky dlhu.

Správne postupoval súd prvého stupňa aj vo vzťahu k zmluvnej podmienke týkajúcej sa zmluvnej pokuty, pričom v tomto smere je potrebné súhlasiť s názorom súdu prvého stupňa, že zakomponovanie takejto významnej podmienky zmluvy do záverečných ustanovení VÚP je v rozpore so zásadou náležitosti

informovania spotrebiteľa ako laika o závažnosti a význame takéhoto zmluvného dojednania a v tomto smere súd prvého stupňa správne využil a aplikoval aj judikatúru Ústavného súdu Českej republiky pod sp. zn. I. ÚS 3512/2011.

Okolnosť, že v inom konaní pod sp. zn. 12C 441/2012 si žalobca neuplatňoval nároky, ktorých sa týkajú predmetné zmluvné podmienky, ktoré prejednával súd prvého stupňa v tomto aktuálnom konaní, je bez právneho významu práve so zreteľom na oprávnenie žalobkyne ako spotrebiteľky domáhať sa takéhoto určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok podľa zákona č. 250/2007 Z.z., pričom táto okolnosť má preventívny význam vo vzťahu medzi týmito účastníkmi do budúcnosti, ale má význam aj vo vzťahu k ostatným spotrebiteľom a klientom žalovaného, nakoľko takéto neprijateľné zmluvné podmienky by nemal v následnej praxi dodávateľ (v danom prípade žalovaný) uplatňovať ani voči ostatným spotrebiteľom.

Pokiaľ ide o spojenie vecí na spoločné konanie, tomuto návrhu nebolo možné vyhovieť v štádiu prvostupňového konania a nie je možný takýto postup ani v súčasnosti, nakoľko predmetná vec pod sp. zn. 20C 23/2014 bola pridelená inému sudcovi a ustanovenie § 112 ods. 1 O.s.p. zakotvuje možnosť a nie povinnosť súdu spojiť veci na spoločné konanie.

Správne preto postupoval súd prvého stupňa pokiaľ žalobe vyhovel a so zreteľom na to, že správny je výrok napadnutého rozsudku aj o trovách konania, odvolací súd postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil, pričom v podrobnostiach poukazuje na správne a výstižné dôvody nachádzajúce sa v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žalobkyňa ako úspešná účastníčka má právo na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému, ktorý ani v odvolacom konaní úspech nemal. Trovy konania na strane žalobkyne v štádiu odvolacieho konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia, a to z odmeny právneho zástupcu žalobkyne za 1 úkon právnej pomoci (vyjadrenie k odvolaniu žalovaného), za ktorý patrí odmena vo výške 61,87 Eur (§ 11 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z.- Advokátskej tarify) k čomu je potrebné pripočítať tzv. režijný paušál vo výške 8,04 Eur (§ 16 ods. 3 Advokátskej tarify), čo spolu predstavuje sumu 69,91 Eur. K tomu je potrebné pripočítať aj daň z pridanej hodnoty vo výške 20 % v sume 13,98 Eur, nakoľko právny zástupca žalobkyne je platiteľom tejto dane, čo spolu predstavuje sumu 83,89 Eur.

V súlade s ustanovením § 149 ods. 1 O.s.p. uložil odvolací súd žalovanému ako neúspešnému účastníkovi, aby túto náhradu trov odvolacieho konania zaplatil priamo právnomu zástupcovi žalobkyne.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.